

Työmarkkinakeskusjärjestöille

Työ- ja elinkeinoministeriölle

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

AMKE: Osaamisen kehittäminen ja koulutus esiin työllisyyspaketissa

Osaamisen kehittäminen ja koulutus on otettava vakavasti työllisyyspaketin valmistelussa. Hallituksen huhtikuussa julkaisemissa työllisyys- ja yrittäjyyspaketeissa ei mainittu koulutusta eikä osaamista.

Pelkkä perehdyttäminen ei riitä, kun uudet työtehtävät vaativat rekrytoitavalta henkilöltä uutta osaamista. Suomen talous ei nouse viime vuosikymmenen taidoilla, kun kilpailijamme siirtyvät uusien tuotantotapoihin. Erityistä huomiota kaipaavat työttömät, joilta puuttuu ammatti tai jotka joutuvat vaihtamaan ammattia.

Koulutuksen keinot työllisyyden parantamisessa kannattaa suunnata ensisijaisesti vasta työttömäksi jääneisiin, vailla tutkintoa oleviin (ns. NAO-kohderyhmä), koulutuksen keskeyttäneisiin sekä koulutuksen päättövaiheessa oleviin nuoriin. Työttömien lisäksi huomiota on kiinnitettävä työmarkkinoille valmistuviin nuoriin.

Suomessa on osaavia aikuisten ja työttömien kouluttamiseen erikoistuneita koulutuksen järjestäjiä, joiden roolia työttömien aktivoinnissa ja työllistymisen edistämässä vahvistavat seuraavat toimenpiteet:

1. Maksetaan oppisopimuskoulutukseen liittyvää palkkatukea useammalle työnantajalle, kun oppisopimus jakautuu monen työnantajan kesken. Palkkatukea voidaan käyttää useammassa jaksossa, kun oppisopimus ja oppilaitoksessa opiskeleminen tapahtuvat lomittain.
2. Maksetaan ammattiopistosta oppisopimukseen siirtyvälle opiskelijalle opintotukea, jotta työnantajalle aiheutuvaa palkkakustannusta voidaan alentaa. Tämän edellytyksenä on opintuen muuttaminen siten, että tukea ei peritä takaisin oppisopimuksesta saatavien ansiotulojen vuoksi. Oppisopimuksen ja ammattiopistossa opiskelun yhdistäminen ns. 2+1-malli on kehitetty toimivaksi, mutta ongelmana on opiskelijan palkkataso, jota työnantajat pitävät liian korkeana.
3. Ammatilliset oppilaitokset haastattelevat työttömiä kolmen kuukauden välein laatien toteuttamiskelpoisen osaamisen kehittämisen suunnitelman. Oppilaitokset tarjoavat työvaltaisen koulutuksen mahdollisuuksia työllistymiseen ja ammattitaidon parantamiseen. Näihin voidaan yhdistää työkokeiluja, jotka voivat johtaa oppisopimukseen.
4. Pilotoidaan ohjaus- ja työnetsijäkokeilut, jossa vaikeammin työllistyvällä on oma henkilökohtainen työvalmentaja koulutuksen suorittamisen tukena. Työvalmentaja on mukana myös työnetsinnässä, apuna rekrytoinnissa ja hän voi osallistua työnohjaukseen työpaikalla.
5. Alennetaan koulutuksen kynnystä keskittymällä ammatillisiin tutkinnon osiin ja yritysten kanssa toteutettaviin koulutusmalleihin erityisesti toimialoilla, joissa te-hallinto,

oppilaitokset, yritykset sekä henkilöstövuokrausyritykset tekevät yhteistyötä. Työvoiman vuokraaminen on joustava tapa yritykselle palkata työvoimaa.

Lisäksi AMKE ehdottaa, että osana työllisyyspakettia:

6. Työttömien ja laajemmin koko työikäisen väestön digitaidot on laitettava kuntoon erillisohjelmalla.
7. Luodaan työttömille palveluseteli, jolla he voivat ostaa osaamisen kehittämispalveluja haluamastaan paikasta.
8. Poistetaan väliaikaisesti RekryKoulutuksen yritysten maksuosuus.
9. Lopetetaan CV-netti ja siirretään työttömien CV:t ja osaamisprofiilit LinkedIn tms. palveluihin. Näin saadaan työttömien osaaminen ja kokemus paremmin työnantajien nähtäville.

Ammatillisen oppilaitokset ja aikuiskoulutuskeskukset ovat pitkään järjestäneet työvoima- ja oppisopimuskoulutusta ja tehneet erityisesti menestyksellistä yhteistyötä yritysten ja työnantajien kanssa.

Ammattiosaamisen kehittämissyhdistys AMKE ry muistuttaa, että osaamisen lisäksi ammatillinen koulutus tarjoaa työmarkkinoita ja koulutustarjontaa tuntevat ohjauspalvelut, joilla tuetaan työtöntä kohti työllistymistä kohti avoimia työmarkkinoita. Kokemusten mukaan pienelläkin interventiolla ja tuella voi olla yksilölle merkittävä panos.

Ammattiosaamisen kehittämissyhdistys AMKE ry

Petri Lempinen

Toimitusjohtaja

Puhelin 040 7667 805